

OBRAZOVÉ PŘÍLOHY A LICENČNÍ PRÁVA

Obecně lze říci, že každé užití cizího autorského díla musí být v souladu s autorským zákonem.

Autorské dílo, u něhož dosud neuplynula doba trvání majetkových práv, lze užit na základě poskytnuté licence (práva užit dílo) či musí jít o užití díla na základě výjimky stanovené autorským zákonem, mezi které patří volná užití a zákonné licence, konkrétně např. volné užití (tj. nekomerční užití pro vlastní potřebu fyzické osoby), citace, zpravodajská licence, knihovní licence atd. Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.

Pokud se tedy nejedná o volné dílo, musí autor publikace k jeho užití pro publikaci získat licenci od autora obrázku či fotografie, popř. se tzv. „vejít“ do zákonné výjimky. Pro účely publikací by se mohla za určitých podmínek uplatnit zejména citace dle § 31 odst. 1 písm. a) a b) autorského zákona, dle kterých „do práva autorského nezasahuje ten, kdo a) užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle; b) užije výňatky z díla nebo drobná celá díla pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či odborné tvorby, a takové užití bude v souladu s poctivými zvyklostmi a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem“. Musí tedy být dodržena zejména podmínka souladu s poctivými zvyklostmi, tj. dobrými mravy v rámci dané sféry a omezení rozsahu použití citovaného díla. Zda bude možné použít cizí dílo (fotografii) v rámci citace nebo bude nutné získat licenci k užití fotografie, je vždy nutné posoudit dle okolností daného konkrétního případu.

U volných děl, tj. u děl, u kterých uplynula doba trvání majetkových práv, § 28 autorského zákona uvádí, že tato díla mohou být každým bez dalšího volně užitá. Jediným omezením u volného díla je dodržení podmínky užití způsobem nesnižujícím hodnotu díla a uvedení autora, případně též omezení vyplývající z práva zveřejnitelce dle § 28 odst. 2 autorského zákona. K tzv. volným licencím mohu uvést jen to, že je vždy nutné zkoumat podmínky, za jakých může být dílo v souladu s danou licencí dále užit. U licence CCO Creative Commons může být takové dílo užit bez omezení, autor zveřejněním díla pod uvedenou licencí výslovně souhlasí s volným užitím díla pro komerční i nekomerční účely. Též je třeba doplnit, že např. u fotografií uměleckých děl může nastat situace, kdy fotografované dílo (např. Mona Lisa) je volné, ale volným dílem není již samotná fotografie tohoto uměleckého díla.

Vlastní fotografie a obrázky může autor užit bez omezení.